

FORUM

1998
TSJEKKISK-NORSK FORUM

č.30, duben 1998

nr.30, april 1998

Několik vysvětlení

Tentokrát vychází věstník později než bylo míněno a proto musíme vynechat několik námětů, které prostě už nejsou aktuální. Všem se omlouváme a doporučujeme udržovat styk se spolkem i jinak, než prostřednictvím časopisu. Jednou z možností je účast na různých akcích spolku, i když by to byla výroční schůze! Sám se hodlám touto radou napříště řídit, abych si ušetřil překvapení, ke kterému došlo letos: až dodatečně jsem se dozvěděl, že jsem byl výroční schůzí vybrán za předsedu! Tím vznikla dost překerní situace. Nejen proto, že jsem s tím nepočítal, ale hlavně z toho důvodu, že odmítnutí by vytvořilo vzhledem ke stanovám obtížně řešitelnou situaci. Řešit věc porušením či účelovou změnou stanov nejde, i když to někomu může připomínat recept nedávno aplikovaný v Česku. Takže přijímám a dík za projevenou důvěru!

Apropos Česko, po více jak pěti letech rozpaků se zdá, že název bude vzat na milost! Tak alespoň vyznívá doporučení Ministerstva zahraničí

ČR, o kterém nás informovalo Velvyslanectví. Podle něho název Česká republika bude napříště používán jen v oficiálních souvislostech, všude jinde je možné užívat *Česko* či ekvivalent v místním jazyce, tedy u nás *Tsjekkia*. Tím se zakončuje dlouhá a ne vždy racionální debata, kterou jsme před časem vedli i na stránkách našeho časopisu.

Karel Babčický

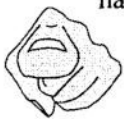
CZECHIA / TCHÉQUIE / TSCHECHIEN / CHEQUIA /
ЧЕХИЯ / СЕЧИЯ / СЕНІА / ТХÈQUIA /
ЧЕКИЈА / ЧЕНІЈА /

ЧЕКИА / ЧЕКИЈЕ /
ТШЕККИ / ТШЕХИ / СЕХОРСЗАГ / ЧЕШКА / CZECHY / ЧЕШКА /
ТШЕККИЕН / ТШЕККИЕТ / ТШЕХИЕ / ТШЕККИА / ТЭККЛАНД / ТШЕХІА

Upozornění

Jako už každoročně, i letos bude uspořádána česká pouť ve Storsandu. Datum je provisorně stanoveno na víkend 13.června. Bližší oznámení během května, sledujte denní tisk a poštu! A hlavně: úspěch je především závislý na dostatečném počtu pomocníků a přispěvatelů. Dejte nám proto včas vědět jak můžete pomoci (pečení koláčů, pomoc při úklidu, darování knih či jiných cenných a neobvyklých předmětů do bazaru atd. atd.).

Nepřehlédněte novou adresu spolku: Postboks 247, 1340 Bekkestua.

Výroční zpráva spolku Tsjeckisk-Norsk Forum za rok 1997/1998

Výroční schůzi se končí další, v pořadí již osmý rok činnosti našeho spolku. Zbývá jen rekapitulace a odpovědět na otázku: jsme s činností spolku spokojeni?

Členové výboru ve složení I.Schart, E.Háza, L.Jevnaker, K.Babčický, G.Bru-stad, E.Lyngaas, E.Pettersen, L.Rubas, L.Ridzoňová, V.Vanke se na měsíčních schůzkách snažili o co nejlepší plánování zdárného průběhu všech spolkových akcí a činnosti spolku vůbec.

Povodeň – průtrž mračen na Moravě 10.července 1997 – rozvodněné řeky, oběti na životech, strádání postižených, spoušť. Spolek vydává okamžitě neplánované číslo věstníku s podrobnými informacemi o záplavách. Otevírá konto v bance a vyzývá všechny členy k finanční pomoci postiženým. V novinách vychází z iniciativy členů spolku články jež popisují kritickou situaci. Reakce členů i nečlenů je fantastická. Během krátké doby vykazuje bankovní konto č.2699.62.36500 sumu: Nkr 32.633,-. Pomoc zaslalo 63 jednotlivců/rodin. Můžeme tedy konstatovat, že velká většina z nás má našťástí srdce na pravém místě a nemyslí jen egoisticky na sebe. Srdečný dík všem dárcům za rychlou a účinnou pomoc! Spolek se rozhodl pomoci adresně – vybral povodní těžce postižené DĚTSKÉ CENTRUM v Olomouci, Topolany, které je nestátní zdravotnické zařízení vybudované občanským sdružením rodičů a přátel postižených dětí. Toto zařízení je určeno především pro děti a mládež s kombinovanými vadami. Poslední věta z článku p.Růžičky ve Forum (č.29, prosinec 1997), který navštívil instituci v Olomouci těsně po zrenovování škod, mluví za vše: „můžeme být hrdí na to, že jsme zvolili správnou instituci, kterou jsme po záplavě podpořili!“

Pomoc dětem v Dětském domově v Mostě: členové spolku zorganizovali spontánní sbírku oblečení pro děti z domova. Moravia expres nabídl zcela nezištně přepravu balíků. Děti takto obdržely již vícero zásilek (44 balíků šatstva a obuvi). Spokojenost je veliká na obou stranách!

Sraz pensistů se uskutečnil i letos a to po šesté, za účasti 29 pensistů z Osla, Bærum, Drammen a Porsgrunn k velké spokojenosti zúčastněných i organizátorů.

Mikuláš nezabloudil ani letos a přišel – tentokrát do sálu Technologického ústavu kde na něj netrpělivě čekalo asi 120 dětí a dospělých. Vše se vydařilo, dokonce jsme stačili i poslat malý dárek (600 Nkr) dětem v Dětském domově v Mostě – k Mikuláši.

Staročeská pouť se konala 7.června ve Storsandu za velké účasti dětí i dříve narozených. Program: kouzelník, hry, pečivo, zmrzlina, uzené, občerstvení, zpěv u táboráku – pro každého se našlo něco! Nálada byla výborná. Bavily se děti, bavila se mládež i dospělí.

Setkání na ambasádě – od nového roku každý první čtvrtek v měsíci v 18.00 se schází nemálo krajanů na pozvání Českého velvyslanectví k malému posezení. Příjemné prostředí ambasády a zajímavé videofilmy přispívají k tomu, že se tato setkání stala příjemným zážitkem.

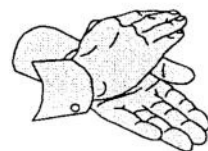
Forum – náš krajanský věstník, vyšel letos 4krát + 1 neplánované číslo. Úroveň věstníku je slušná, bohužel je počet příspěvků omezený. Zajímavost a čtivost věstníku by se jistě značně znásobila kdyby vícero krajanů stále ještě znalých písma a pravidel jazyka českého či norského přispělo s něčím zajímavým. Stejně tak by jistě časopisu pomohlo, kdyby ambasáda vícero lásky k časopisu pojala a do něj něco zajímavého napsala!

Rád bych poděkoval všem členům výboru za fantastickou práci, kterou odvedli v tomto roce! Děkuji všem kteří spolek podpořili svou účastí na různých akcích!

Jak tedy odpovědět na otázku: „Můžeme být s činností spolu v uplynulém období spokojeni?“ Myslím, že mohu za většinu z nás odpovědět: **Ano, jsme!**

Za výbor Česko-norského Fora

předseda *Vilém Vanke*

TSJEKKISK-NORSK FORUM

Postboks 247, 1341 Bekkestua
tel.:(+47) 22189893, fax: (+47) 22189550, bankgiro 6241 06 04650

Regnskapsår 1997

	Inntekter	Utgifter
Medlemskap	16380	
Kommunebidrag	0	
Utloddning, salg	8670	
Renter	862	
Annonser	300	
Innsamlingsaksjon	32633	32633
Aksjonstøtte		6613
Driftsutgifter		8756
Gave (blomster o.l.)		1043
Forfriskninger, kjøkken		9933
	58845	58978
- resultat	133	
	58845	58978

Budsjett for 1998/

	Inntekter	Utgifter
Medlemskap	16000	
Kommunebidrag	0	
Utloddning, salg	6000	
Renter	850	
Kontainer, salg	7000	
Annonser	0	
Aksjonstøtte		8000
Driftsutgifter		9000
Gave (blomster o.l.)		1500
Forfriskninger, kjøkken		10000
Honorærer		3000
	29850	31500

Kapitaloversikt

31.12.96 total		73692
31.12.97 i Kreditkassen	73313	
31.12.97 i Postkassen	0	
31.12.97 i Hjartdal og Gransherda Sparebank	0	
31.12.97 i håndkassen	179	
	73492	
- resultat 1997		-200
31.12.97 total		73492

Emma Haza, kasserer

Bekkestua, 27-03-98

Referát z výroční schůze spolku

dne 27-4-98 v místnostech

Technologického institutu v Oslo.

Účast: 21 členů spolku a hosté z české ambasády.

Občerstvení: chlebičky, moravské koláčky, soda a české pivo, vše silně sponzorované spolkem a českou ambasádou.

Program:

1. přednesení výroční zprávy
2. přehled spolkových financí a návrh rozpočtu na příští rok
3. volba spolkového výboru
4. ustanovení nové volební komise
5. plán činnosti pro nastávající období
6. diskuse došlých návrhů

Schůzi zahájila Ilona Schart, přivítala přítomné a upozornila je, že si mohou vybrat české knížky z uspořádané výstavky.

1. **Přednesení výroční zprávy** měl předseda spolku Vilém Vanke. Kopie jeho příspěvku je otištěná extra.
2. **Přehled spolkových financí a návrh rozpočtu na příští rok.** Všichni přítomní obdrželi natištěný přehled o spolkových financích a Ema Háza informovala členy o loňském rozpočtu, který byl vyrovnaný i bez komunálního příspěvku. Spolek má 170 platících členů. V diskusi k rozpočtu se ptala Olga Portheim, proč spolek nedostal příspěvek od komunity? Vilém Vanke vysvětlil, že patříme již mezi etablované spolky, které o příspěvek nežadají.
3. **Volba spolkového výboru.** Předseda Vilém Vanke nemůže dále svou funkci vykonávat. Všichni členové navrženi na předsedu spolku tuto nabídku odmítli, takže bude požádán nepřítomný Karel Babčický, aby se znovu ujal předsednictví. Tato záležitost bude řešena na příští výborové schůzi. Svou práci ve výboru nemůže vykonávat Lenka Ridzoň, která bude nahrazena Stefanem

Ridzoněm. Jinak zůstává výbor ve stejném složení.

4. **Ustanovení nové volební komise:** Olga Portheim, Vilém Vanke, Jan Juhaňák a Zora Hozman.
5. **Plán činnosti pro nastávající období** nebyl vypracován, takže ho výbor spolku vypracuje.
6. **Diskuse:** Olga Portheim upozornila na malou účast na členské schůzi a navrhla zaslat členům dopis, který by vybízel k větší aktivitě. Tento návrh byl zamítnut s tím, že se členové zúčastňují v hojném počtu na ostatních akcích. V případě mimořádných událostí - např. záplavy ČR je spolek schopný okamžitě aktivně jednat.
 - Ilona Schart a Jan Juhaňák informovali o nové letecké lince Praha-Oslo společnosti ČSA
 - Dále bylo diskutováno o návrhu zvýšení členských příspěvků a návrh byl zamítnut.
 - Paní Emě Háza byla dodatečně předána kytice a dárek s gratulací k jejím osmdesátým narozeninám. Další kytice byla zaslána odstupující Lence Ridzoň.
 - Pan Svoboda navrhoval pravidelné informace ze strany České ambasády, eventuálně přednášky o situaci v ČR. Nastala diskuse a objasnilo se, že v každém našem zpravodaji byla informace z ambasády a na filmových večerech na ambasádě je vždy možno zodpovědět na případné dotazy. Též bylo konstatováno, že již nežijeme v době totalitního režimu a informace z republiky jsou lehce dosažitelné.
 - Paní Jirásková (zástupce české ambasády) požádala členy spolku o zapůjčení videokazet na čtvrtěční promítání. Bylo diskutováno o možnosti založení knihovny na ambasádě. Dětské knihy od Zory Hozman jsou

vítány a dalším dárcům se doporučuje se spojit s panem ambasadorem. Samostatná místnost pro knihovnu na ambasádě není a ani administraci knih nelze zajistit vzhledem k pracovnímu vytížení členů ambasády.

- Hovořilo se o další pomoci Dětskému domovu v Mostě a bylo odhlasováno, že přispějeme na vybavení kuchyněk.
- Líba Jevnakerová upozornila na potřebu vyřešit problematickou situaci na Storsandu ve spolupráci s nadací Solgløtt. Je třeba aby se spolek rozhodl, zda-li není vhodné dát objekt na prodej, vzhledem k tomu, že okolí se bude zastavovat a rekreační možnosti budou omezené. Dávat nové investice do chátrajících budov je nevhodné. Současný stav je nevyhovující. Návrh je koupit vhodnější rekreační chatu za utržené peníze. Eva Káral navrhla, aby předseda výboru nadace Jan Červenka ve spolupráci s minulým výborem vypracoval podklady k tomuto problému a návrhu současně s podáním přehledu o finanční situaci nadace.
- Eva Káral navrhla, aby k výročí srpnových událostí byla vytvořena komise, která se bude zabývat tématem: jak připomenout roky 1918, 1968, když už jsme promeškali 25. Únor. Výbor TNF určí komisi.

Schůzi ukončila Ilona Schart, poděkovala všem přítomným za účast a Evě Káral za možnost scházení se v Technologickém institutu.

Zprávu zapsala *Eva Pettersen* a přepsala *Eva Lyngaas*.

Z Dětského domova v Mostě

Začátkem letošního roku jsme navštívili Dětský domov v Mostě, pro který náš spolek sbírá dětské oblečení prostřednictvím paní Evy Lyngaas, které za to patří vřelý dík, který si zaslouží i autobusová společnost Moravia Express za dopravu ošacení.

Byli jsme přivítáni velice sympatickou paní ředitelkou Mgr. Dagmar Zelenkovou, která s námi pohovořila o provozu a problémech Dětského domova a provedla nás areálem. Dětský domov je svojí kapacitou 70ti dětí největší v ČR. Právě nyní tam žije 60 dětí. Domov je veliký, pěkně zařízený, všude jsou koberce, záclony a velice pěkná výzdoba.

Děti bydlí po deseti v jednotlivých buňkách s jednou vychovatelkou a vlastní samosprávou, jejíž členové se schází pravidelně s paní ředitelkou a řeší eventuelní problémy. Ke každé buňce patří malá kuchyňka, kde děti snídají, jinak se stravují ve společné jídelně. Pokoje jsou teplé, pohodlné a světlé. Jednotlivé aktivity probíhají ve společenské místnosti v každé jednotlivé buňce. K areálu Dětského domova patří také společenský sál a plavecký bazén, který je využíván dětmi a také pronajímán veřejnosti.

V Domově bydlí děti od nejmenších, někdy společně se svými nezletilými matkami, až po mladé osmnáctileté lidi. Jsou tu i dva gymnazisté, kteří budou letos maturovat a na které jsou zaměstnanci hrdí. Setkali jsme se s jednotlivými dětmi a vychovatelkami a atmosféra Domova působí velmi pozitivně.

Zápornou stránkou je poloha zařízení, které leží až příliš centrálně. Také nedostatek peněz je veliký problém zejména pro opravy a údržbu a také je nemožné posílat všechny děti do škol v přírodě v době, kdy mají vychovatelky prázdniny, protože ceny nesmírně stouply. Dětem nelze poskytovat

něco mimořádného, paní ředitelka by například chtěla, aby se děti učily jednou týdně vařit, ale na to schází potřebné zařízení a peníze na potraviny. Snad největším problémem je ale to, že zatímco dříve dostávali mladí lidé po opuštění ústavu ubytování, dnes se tak neděje, a tak tito lidé, kteří nemají možnost bydlení, se často ocitnou na okraji společnosti.

Návštěva Dětského domova byl veliký a milý zážitek, ke kterému velice přispělo setkání s paní ředitelkou a vychovatelkami, protože bylo vidět, že mají velice hezký vztah k dětem, kterým se v Domově oči-vidně daří dobře.

Pokud můžeme naší sbírkou šatstva alespoň trochu přispět potřebám dětí, které už v dětství potkal nepříznivý osud, můžeme být spokojeni. Peníze, které se na ošacení ušetří, mohou být použity na jiné účely a to je to na naší sbírce to nejdůležitější.

Paní ředitelka Zelenková děkuje za sebe, děti a zaměstnance a srdečně pozdravuje.

Eva Pettersen

Výbor děkuje následujícím osobám za jejich příspěvky na výše popsanou akci:

Dalibor Růžička s rodinou, Eva Káral se sousedy, pí. Stumpf se sousedy, Ema Háza, Zora Hozman, Bohunka Stříteská.

Eva Lyngaas oznamuje, že z dopravních důvodů se akce přes léto "zmrazuje" a bude opět pokračovat na podzim.

Poslední dodávka zdravotních pomůcek

Dopis, jehož faksimile uveřejňujeme na této stránce, je zakončením mnohaleté akce spolku, během které jsme dodali potřebným lidem po celé České republice to, co si nemohli opatřit z domácích zdrojů. Hlavním artiklem byly invalidní vozíky – jen pro ilustraci: v poslední dodávce jich bylo více než čtyřicet.

Důvody proč tak úspěšnou akci zakončujeme jsou dva:

- postupem doby nastala situace, že už prakticky není možné najít v Čechách organizaci, která by byla schopná zajistit, a hlavně zaplatit dopravu (pomůcky jsou samozřejmě zdarma)
- z oficiálních kanálů (např. Výbor dobré vůle) se dovídáme, že podobné pomoci už není v republice zapotřebí.

Děkujeme proto všem, kdo se na této činnosti během doby podíleli a především našemu dárci, Hjelpemiddelsentral v Lørenskoggu za velkorysou a nezištnou pomoc!

Karel Babčický

ČESKO-NORSKÉ FÓRUM
pan Karel Babčický
Dagallveien 16D
0387 OSLO
Norge

V Løberoi dne 8. února 1998

Vážený pane Babčický,

Jménem zástupců rodičů zdravotně postižených dětí bychom Vám i organizaci Hjelpemiddelsentral v Lørenskoggu rádi poděkovali za organizaci a realizaci zasluky pomůcek pro naše děti.

V současné době není jednoduché sehnat vynovující vozík, chodítko nebo řídit předovším z finančního hlediska. Proto jsme Vaši pomoc opravdu ocenili.

K našemu poděkování se připojují i "odrostlejší" – ať již dospělí nebo starší mládež, kteří také Vaši pomoc uvítali.

Ještě jednou Vám upřímně děkujeme a srdečně Vás i Vaše kolegy zdravíme.

Eva Lyngaas
Bohunka Stříteská
Kateřina
Stumpf

Mary
L. Kantorová
Bohunka Stříteská

Medaile za zásluhy Dr.Philos. Miladě Blekastadové

Mnozí si koncem ledna jistě všimli zprávy v Aftenposten o vyznamenání paní dr. Milady Blekastadové. Mnozí však o této nemalé události

patrně nevědí. Myslím, že lze bez nadšázky říct, že mnohaletá činnost paní dr. Blekastadové nám všem zde v Norsku pootevřela dveře. Je to její zásluha, že se jména českých autorů dostala do kulturního norského povědomí. U příležitosti jejích osmdesátin napsal Ludvík Vaculík loni v létě do Lidových novin: "Sledovala naše poměry, zvláště po okupaci 1968, kdy překládala díla zakázaných autorů. Jsou mezi nimi Klíma, Kliment, Kundera, Havel, Kohout, Patočka a také já. Na tom příběhu a výsledku je až otřesně zvláštní to, že přítomnost nějaké národní literatury na cizím území záleží na jednom člověku: zda tam je!"

V létě tomu bude 65 let, co mladičká Milada Topičová přišla do Norska, původně jenom na léto. Lákala ji tak trochu romanticky Skandinávie, kterou znala z literatury. Skandinávskou literaturou se zabývala její maminka a práci u dětí v rodině Inge Krokanna v Gausdalju jí tehdy na léto zprostředkoval Olav Rytter, který v té době učil norštinu v Praze. Často navštěvoval jejího tatínka, známého nakladatele Topiče.

Je to 65 neuvěřitelně pilných a plodných let. Krátce po válce začala paní Milada Blekastadová publikovat články v novinách, nejdříve v místních, postupem času v Morgenbladet a Aftenposten a v časopisech Samtiden, Syn og segn, Scandoslavica a dalších. Třicet let přednášela českou literaturu na univerzitě v Oslo a osud češtiny jako oboru jí vždy ležel na srdci. Nikdy nešetřila svým časem a svými silami, když šlo o studenty. Přednášky na univerzitě ji vedly k vydání dvou knih o české literatuře a českých kulturních dějinách pro širší veřejnost.

Její překladatelská činnost je rozsáhlá. Zahnuje kromě výše uvedených nezávislých autorů i starší spisovatele, např. Karla Čapka. Je zde nutné se alespoň zmínit i o tom, že v r. 1968 dostala dr. Blekastadová cenu Svazu norských překladatelů za překlad Vaculíkovy Sekyry a v r. 1988 jí spisovatelé edice Petlice udělili Řád české knihy. Za pomoci L.Vaculíka, který navštívil Norsko po vydání norského překladu Sekyry v r.1968, udržovala dr. Blekastadová v sedmdesátých a osmdesátých letech styk s řadou samizdatových autorů a některým z nich pomáhala.

K celoživotní vědecké práci dr. Blekastadové vedly nepřímo překlady Komenského, Labyrintu a Informatoria. Její rozsáhlá doktorská práce "Comenius, Versuch eines Umrisses von Leben, Werk und Schicksal des Jan Amos Komenský" z r. 1969 je mezinárodně uznávána. Je dosud často citována českými i zahraničními odborníky,

kteří z ní nadále čerpají. Několik dalších významných komeniologických studií publikovala dr. Blekastadová v zahraničí. Za průkopnickou práci je pokládáno její vydání dopisů Petra Figula, zetě Komenského. Dr. Blekastadová dala kolegům v Praze opakovaně, zcela nezištně, cenné podněty k dalšímu vědeckému studiu.

Medaile za zásluhy I. stupně byla udělena dr. philos. Miladě Blekastadové za vědeckou a uměleckou činnost u příležitosti řádového dne 28. října 1997 a vyznamenání jí bylo předáno na velvyslanectví v Oslo začátkem letošního roku. Paní dr. Blekastadová pracuje dál. V současné době připravuje nové vydání své původní doktorské práce o Komenském, revidované ve světle nových poznatků. Přejeme jí, aby se jí dobře pracovalo.

Bohunka Strážská

Ze společnosti

V lednu oslavila naše aktivní členka výboru paní **Ema Háza** osmdesáté narozeniny. Dodatečně **gratulujeme**.

14.5. - 28.6. v Henie-Onstad Kunstsenter bude otevřena výstava známé malířky **Zdenky Rusové**.

ISSN 0803-7213

Dette er et tidsskrift for TSJEKKISK-NORSK FORUM
 Ansvarlig for dette nummer var Karel Babčický og Eva Lyngaas.
 Foreningens adresse: POSTBOKS 247, 1340 BEKKESTUA
 Medlemskontingent: hovedmedlem kr. 120,-, familiemedlem kr. 80,-
 Telefon: 22 18 98 93, telefaks: 22 18 90 50, bankgiro: 6241.06.04650

Et Skrik

Lenka Svobodová Brustad

skrike skrike
 få ut et skrik
 et skrik
 for alle disse årene
 du ikke kunne leve
 du ikke kunne følge
 du ikke kunne se
 høre

og le

du ikke kunne TENKE
 få ut et skrik FOR FAEN

Munchs skrik
 MITT SKRIK

for all den urettferdigheten
 som ble begått
 fra naturens sin side
 NATUREN

få ut et skrik
 et skrik

ikke gråt
 men skrik
 for en gangs skyld
 SKRIK
 høyt
 lidenskapelig
 skjærende

bare skrik

bare skrik
 det er ingen som skal synes
 du er rar

ikke nå lenger
 et skrik
 ikke lenger mer
 aldri mer

bare skrik
 skrik som et barn
 et lite barn
 en baby
 kanskje kommer mamma
 for å trøste deg
 kanskje er du klar til å ta
 imot hennes trøst nå
 eller bare de årene hun bare
 ville trøste deg
 klappe deg

elske deg

men DU KUNNE IKKE
 etter alle disse årene hun
 måtte holde seg på avstand
 for du var ikke i stand
 til å ta i mot nærhet

forståelse

kjærlighet

DU VAR IKKE I STAND TIL DET
 men du kjente det ikke selv

bare skrik
 skrik, for faen!
 skrik